

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

Wiedauwkaai

Gent, Oost-Vlaanderen

2024A364

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

BUREAUONDERZOEK

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

A. Schoups

ERKEND ARCHEOLOOG:

A. Schoups (OE/ERK/Archeoloog/2020/00015)

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, maart 2024

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Vlaams Erfgoed Centrum bv. Vlaams Erfgoed Centrum bv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Samenvatting van het reeds uitgevoerd onderzoek	5
2. Advies op basis van de resultaten van het reeds uitgevoerd onderzoek	7
BIBLIOGRAFIE	8
BIJLAGE	9

INLEIDING

Deze archeologienota wordt opgesteld naar aanleiding van de voorgenomen renovatie van de kaaimuur aan de Wiedauwkaai te Gent. De oppervlakte van het plangebied bedraagt 15002m², terwijl de geplande ingrepen een oppervlakte van ongeveer 15002m² beslaan.

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone die bestemd is als Industriegebied. Het gebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 1000m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 3000m² bedraagt.

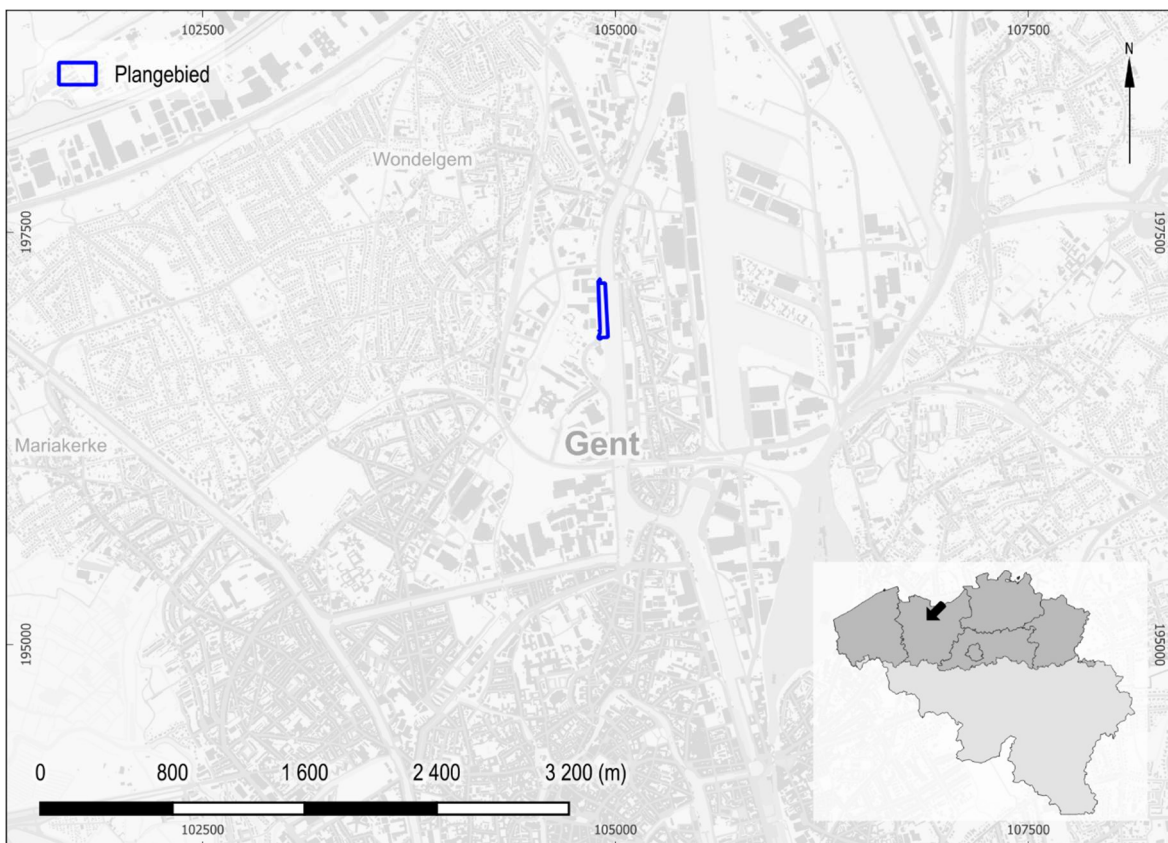
Ruben Willaert NV is aangesteld om een archeologienota op te stellen, die in de eerste plaats zal bestaan uit een bureaustudie, met het oog op een advies zoals uitgesteld vooronderzoek, een opgraving en/of werfbegeleiding of de vrijgave van het terrein.

1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

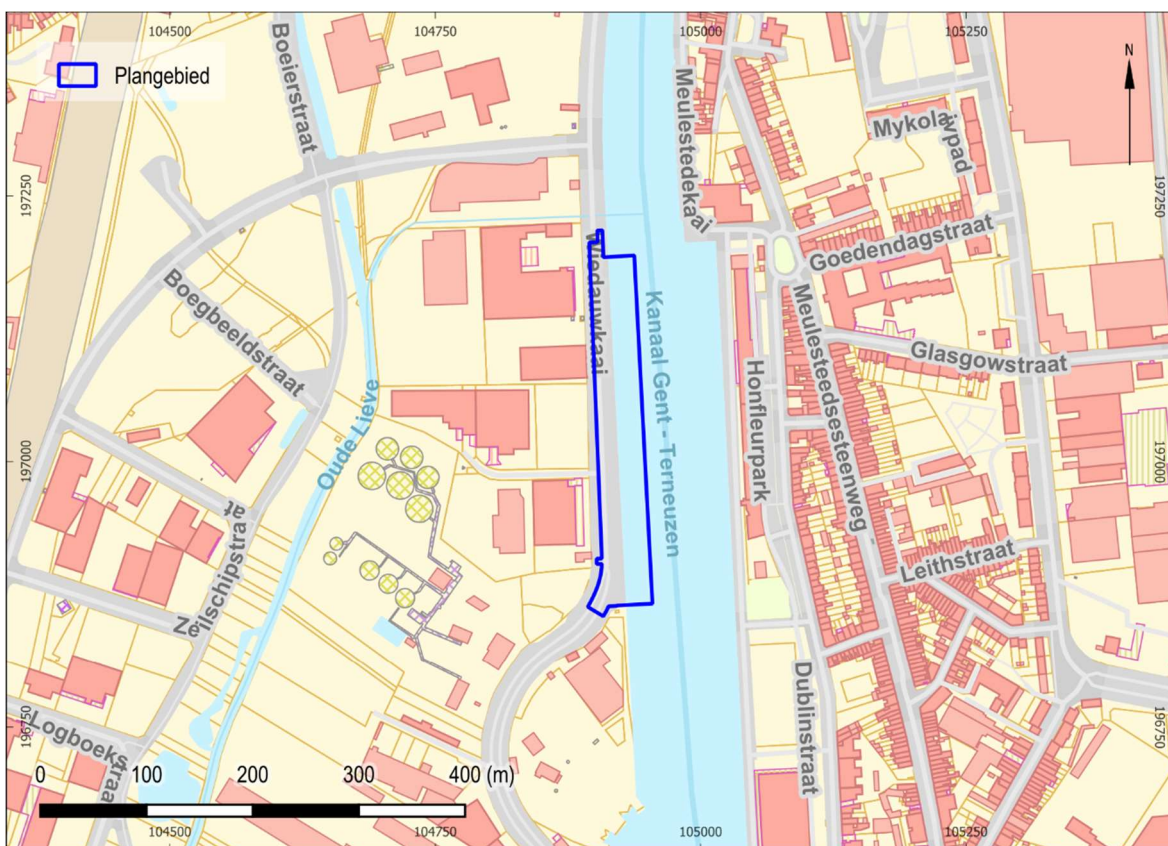
1.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2024A364
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2015/00071
Locatie Plangebied	Wiedauwkaai 9000 Gent Figuur 1
Kadastrale gegevens	Gemeente Gent, afdeling 7, sectie G, openbaar terrein.
Coördinaten	X: 104.908,3 – Y: 197.217,0 X: 104.909,3 – Y: 196.853,0
Oppervlakte plangebied	15002m ²
Oppervlakte bodemingrepen	15002m ²
Plannen initiatiefnemer	Renovatie van kaaimuur.

In het kader van de archeologienota werd AMMO gevraagd om een advies te formuleren in verband met mogelijk achtergebleven explosieven binnen het plangebied. Uit de uitgevoerde studie blijkt dat binnen het projectgebied een zeker risico bestaat op de aanwezigheid van munitie. Aangezien de vrijgave van het terrein geadviseerd wordt en er dus geen verder archeologisch onderzoek nodig is, is ook geen verdere opvolging nodig. Het rapport wordt in bijlage (bijlage 2) toegevoegd.

Figuur 1: Situering van projectgebied in ruime omgeving op de GRB-basiskaart (© geopunt)

Figuur 2: Situering projectgebied op de GRB-basiskaart (© geopunt)

1.2 Samenvatting van het reeds uitgevoerd onderzoek

Deze bureaustudie werd uitgevoerd naar aanleiding van de geplande renovatie van een kaaimuur op de linkeroever van het kanaal Gent-Terneuzen. Het plangebied valt deels samen met het kanaal, dat gekarteerd werd als 'gebied geen archeologie'. Verder wordt het gebied ingenomen door de bestaande kaaimuur en aansluitend de bestaande wegenis.

De geplande werken omvatten de plaatsing van een nieuwe kaaimuur en kaaiplateau. Het kaaiplateau wordt 73m langer dan het bestaande en zal aan de waterzijde gedragen worden door een buizenrij en door een combiwand aan de landzijde. De nieuwe kaaimuur komt op dezelfde locatie te liggen als de bestaande kaaimuur en krijgt ook hetzelfde uitzicht. De combiwand zal echter meer landinwaarts komen te liggen, waardoor de grond tussen de bestaande damplankenwand en de geplande combiwand uitgegraven dient te worden. Binnen de projectzone zal ook bodembescherming voorzien worden.

De wegenis zal ook vernieuwd worden. De nieuwe rijweg zal uit twee rijvakken met telkens een breedte van 3,5m bestaan. Ter hoogte van het westelijke rijvak zal enkel de toplaag vervangen worden, terwijl het oostelijke rijvak volledig vernieuwd zal worden. De dikte van de rijweg zal 70cm bedragen. Onder het oostelijke rijvak zal riolering voorzien worden. De nieuwe RWA-leiding komt op een diepte tussen 1,5 en 1,9m -mv te liggen en zal in sleuven van 1,5 tot 2,5m breed aangelegd worden. Naast de rijweg wordt een nieuwe parkeerstrook aangelegd met een breedte van 2,75m en een dikte van 60cm. Het fietspad komt op het kaaiplateau te liggen en wordt van de parkeerzone gescheiden door een 75cm brede schrikzone. Tot slot wordt in het noorden van het gebied nog een knijp met overstort aangelegd. Deze krijgt een oppervlakte van 9,8m² en zal tot een diepte van 2,54m reiken.

Het plangebied situeert zich in het gebied van de 'Wondelgemse Meersen'. Een drassige zone, die sinds de 19de eeuw geleidelijk aan drooggelegd en/of opgehoogd werd. Volgens de Tertiair geologische kaart komt in de omgeving van het plangebied de Formatie van Gentbrugge voor. Deze afzettingen werden tijdens het Weichseliaan bedekt door fluviaatiele en eolische afzettingen.

Het is onduidelijk in welke mate de bodem binnen het plangebied nog intact is. Naar alle waarschijnlijkheid werd de bodem reeds zwaar verstoord door de aanleg van het kanaal, maar ook door de aanleg van de bestaande kaaimuur, de wegenis en andere infrastructuur. Verder is het waarschijnlijk dat het gebied in het verleden opgehoogd werd. Dit pakket zou mogelijk een beschermende functie gehad kunnen hebben voor archeologische sporen en resten die eventueel plaatselijk nog intact zijn.

Op basis van de aardwetenschappelijke gegevens kunnen in de omgeving van het plangebied archeologische resten vanaf het Paleolithicum voorkomen. De archeologische resten uit het Laat-Paleolithicum en het Mesolithicum manifesteren zich als een spreiding van vondsten zonder sporenniveau. Resten uit deze perioden bevinden zich aan of direct onder het oorspronkelijke maaiveld en manifesteren zich in de vorm van vuursteen en houtskoolconcentraties. Hoewel het plangebied gunstig gelegen is voor de verwachting aan dit type sites en er in de omgeving al enkele artefacten gevonden werden, is het erg onwaarschijnlijk dat een dergelijke site nog in situ aanwezig is binnen het plangebied.

Het projectgebied is minder interessant gelegen voor de verwachting aan eventuele sporensites vanaf het Neolithicum. Doordat het gebied in een drassige zone gelegen is, kan

de verwachting aan nederzettingssporen sterk afgeschaald worden. Sporen en resten van andere activiteiten kunnen echter niet volledig uitgesloten worden. In de omgeving werden al sporen en resten aangetroffen uit de Metaaltijden, de Romeinse Tijd en de Middeleeuwen. Deze sites situeren zich echter telkens in hoger gelegen gebieden.

De voornaamste werken bestaan uit de aanleg van een nieuwe kaaimuur met kaaiplateau. Doordat de nieuwe combiwand meer landinwaarts geplaatst wordt, dient grond weggegraven te worden tussen de bestaande damplankenwand en de nieuwe combiwand. Aangezien deze werken plaatsvinden in en aan de rand van het kanaal, is er geen verwachting meer aan archeologische sporen en resten. Er kan namelijk aangenomen worden dat deze zone volledig geroerd werd tijdens de aanleg van het kanaal. Naar alle waarschijnlijkheid zal ook de aanleg van de nieuwe wegenis geen bijkomende verstoring veroorzaken, aangezien deze zone momenteel ook al in gebruik is als wegenis. Verder beperken deze ingrepen zich vermoedelijk tot het ophogingspakket. De nieuwe riolering komt echter dieper te liggen, zou potentieel wel bijkomende verstoring kunnen veroorzaken. Deze werken beperken zich echter tot een sleuf van maximum 2,5m breed en een put met een oppervlakte van amper 9,8m².

Op basis van de bureaustudie kan geconcludeerd worden dat de kans klein is dat er nog archeologische sporen en resten aanwezig zijn binnen het plangebied. Bovendien is de archeologische verwachting in deze omgeving sowieso eerder laag. Wanneer er echter wel nog sporen en resten aanwezig zijn, worden deze vermoedelijk enkel bedreigd door de aanleg van de nieuwe riolering. De overige ingrepen vallen namelijk grotendeels samen met de bestaande structuren. De aanleg van de riolering beperkt zich grotendeels tot een lange sleuf van maximum 2,5m breed, waardoor het kennispotentieel in het beste geval fragmentarisch zal zijn. Hierdoor kan besloten worden dat verder archeologisch onderzoek amper of geen kenniswinst zal opleveren en dus kosten baten technisch niet verantwoord kan worden.

2. Advies op basis van de resultaten van het reeds uitgevoerd onderzoek

Op basis van de resultaten van het uitgevoerde onderzoek wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden vormen geen bedreiging voor het bodemarchief. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot het vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering van projectgebied in ruime omgeving op de GRB-basiskaart (© geopunt)	4
.....	
Figuur 2: Situering projectgebied op de GRB-basiskaart (© geopunt).....	4

